

Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo
ministerija

Pagrindiniai klausimai:

- Kokios yra gyventojų senėjimo tendencijos Europos šalyse?
- Kaip kinta mokytojų amžius Lietuvoje ir kitose Europos šalyse?
- Kada mokytojai išeina į pensiją Europos šalyse?
- Koks yra mokytojų poreikis Lietuvoje?

MOKYTOJŲ PENSINIS AMŽIUS: AR PALIKTI MOKYKLĄ?

Pastaraisiais metais Europos gyventojų populiacijoje vyksta nemenkų pokyčių: mažėja gimstamumas, didėja vidutinė gyvenimo trukmė, daugėja pensinio amžiaus žmonių. Prognozuojama, kad 2050 m. Europoje vienam vyresniam nei 65 metų gyventojui teks du darbingo amžiaus (15–65 metų) žmonės – dvigubai mažiau nei dabar. Atsižvelgiant į vykstančius pokyčius, Europos Sąjungoje ir Lietuvoje imama si politinių veiksmų, kuriamos aktyvaus senėjimo strategijos, kuriomis stengiamasi kuo ilgiau išlaikyti pagyvenusius žmones darbo rinkoje.

Senėjant visuomenei švietimo sistema neišvengiamai susiduria su mokytojų senėjimo problema. Senosiose Europos Sąjungos šalyse beveik pusė dirbančių mokytojų yra vyresni nei 50 metų. Pavyzdžiui, Vokietijoje 54,2 proc. pradinio ugdymo ir 55,6 proc. pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų yra vyresni nei 50 metų. Panašiai yra Italijoje, Olandijoje, Švedijoje ir Danijoje. Dėl didelių reikalavimų, keliamų mokytojo darbui ir mokytojo profesijai, vis mažiau jaunų pedagoginių studijų absolventų renkasi mokytojo darbą. Tai kelia nerimą ir netikrumą: ar bus įmanoma užtikrinti visiems kokybišką išsilavinimą, jei pedagoginė bendruomenė nepasipildo jaunais, aktyviais ir energingais mokytojais?

Maždaug pusėje Europos valstybių mokytojai, turintys reikiamą pedagoginio darbo stažą, turi galimybę išeiti į pensiją anksčiau. Tačiau šalys, atsižvelgdamos į mokytojų bendruomenės ir visuomenės senėjimą, didina arba minimalų pensinį amžių, arba būtiną pedagoginio darbo stažą. Taip siekiama kuo ilgiau išlaikyti dirbančius mokytojus mokyklose.

Nagrinėjant Lietuvos mokytojų amžių galima konstatuoti, kad beveik pusė (45,6 proc.) Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokytojų yra vyresni nei 45 metų, o jaunų (iki 30 metų) mokytojų dalis nėra didelė (12,2 proc.) ir nežymiai mažėja.

Pedagoginės bendruomenės senėjimas ir mokytojų, sulaukusių atitinkamo amžiaus, išėjimas į pensiją kelia nemenkų problemų. Viena jų – mokytojų trūkumas. Šiuo metu Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose mokytojų paklausa didesnė nei pasiūla. Per 2007 m. Lietuvos darbo biržoje įregistruota 953 laisvos mokytojų darbo vietos ir 737 asmenys, pageidaujantys dirbti pedagoginį darbą.

2007 m. rugsėjo 1 d., Mokytojų kompetencijos centro duomenimis, Lietuvos mokyklose trūko 574 mokytojų dirbti visu pedagoginio darbo krūviu ir 679 mokytojų dirbti ne visu pedagoginio darbo krūviu. Labiausiai mokyklose trūko anglų kalbos (138), matematikos (56) ir informacinių technologijų (47) mokytojų. Daugiausiai mokytojų trūko Vilniaus mieste (65), Vilniaus rajone (38), Kauno mieste (31) ir Klaipėdos mieste (28), Kėdainių rajone (28) ir Vilkaviškio rajone (22).

Lietuvoje taip pat yra svarbu imtis reikiamų politinių ir finansinių priemonių kuriant patrauklias mokytojų darbo vietas, gerinant mokytojo profesijos prestižą ir didinant mokytojų darbo užmokestį, kad būtų išlaikyti sistemoje dirbantys mokytojai ir pritraukti jauni pirmiausia pedagoginių studijų absolventai. Šios priemonės nurodomos rengiamame Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų įgyvendinimo programos antrojo etapo priemonių plane.

GYVENTOJŲ SENĖJIMO TENDENCIJOS EUROPOS SAJUNGOJE

Daugelis Europos Sąjungos šalių (iš jų ir Lietuva) susiduria su visuomenės senėjimo problema. Vidutinė žmonių gyvenimo trukmė didėja, o gimstamumas mažėja.

Mažėjant darbingo amžiaus gyventojų, valstybėms vis sunkiau išlaikyti pensinio amžiaus asmenis. Prognozuojama, kad 25-iose Europos Sąjungos šalyse (neįtraukiant Bulgarijos ir Rumunijos) 2025 m. pensinio amžiaus (vyresnių nei 65 metų) žmonių bus kiek daugiau nei penktadalis, o 2050 m. – apie trečdalis visų gyventojų.

2008 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3,36 mln. gyventojų, tai yra 276,6 tūkst. mažiau nei 1995 m.

1995–2008 m. labiausiai (6,5 proc. punktais) sumažėjo jauniausiųjų (0–14 metų) gyventojų, o pensinio amžiaus gyventojų (vyresnių nei 65 metų) dalis išaugo 3,7 proc. punkto.

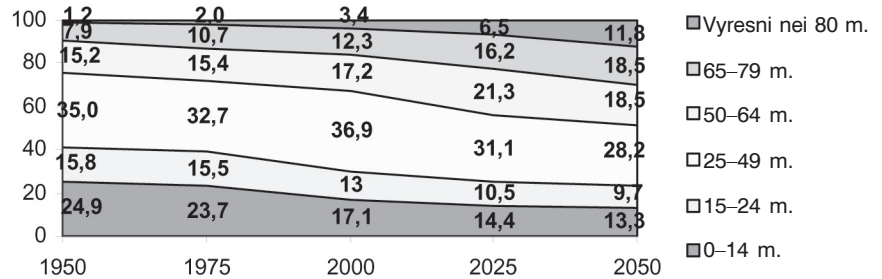
Lyginant 1998 ir 2007 m. duomenis matyti, kad jaunų (15–39 metų), darbingo amžiaus gyventojų dalis sumažėjo 8,3 proc. punkto, o priešpensinio (45–59 metų) ir pensinio (vyresnių nei 60 metų) amžiaus – padidėjo atitinkamai 5,7 ir 1,3 proc. punkto.

Prognozuojama, kad priešpensinio amžiaus asmenų dalis darbo rinkoje ateityje didės. Lietuvoje, kaip ir kitose ES šalyse, 2030 m. 45–59 metų dirbančių asmenų dalis (lyginant su bendru dirbančiųjų skaičiumi) sudarys 36 procentų (šiuo metu Lietuvoje ji – 33,4 proc.).

Europos Sąjungoje imtasi politinių veiksmų, kuriais šalys narės skatinamos kuo ilgiau pagyvenusius žmones išlaikyti darbo rinkoje, t. y. taikyti aktyvaus senėjimo strategijas.

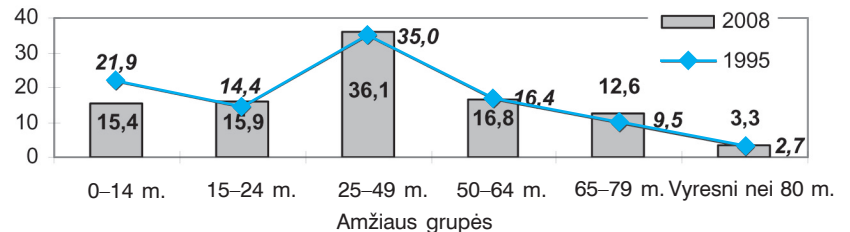
2001 m. Europos Tarybos susitikime Stokholme buvo iškeltas uždavinys pasiekti, kad 2010 m. 55–64 metų asmenų už-

Europos Sąjungai priklausančių šalių (ES-25) gyventojų pasiskirstymo pagal amžiaus grupes tendencijos 1950–2050 m. (proc.)

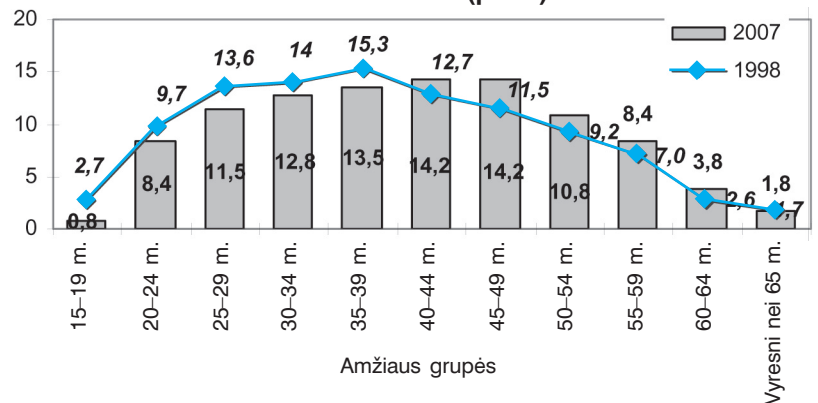
Duomenų šaltinis: Žalioji knyga „Demografiniai pokyčiai skatina naują kartų vienybę“, 2005

Lietuvos gyventojai pagal amžiaus grupes 1995 ir 2008 m. (proc.)

Duomenų šaltinis: STD

Lietuvos darbo jėgos pasiskirstymas pagal amžiaus grupes 1998 ir 2007 m. (proc.)

Duomenų šaltinis: STD

imtumo lygio rodiklis būtų 50 proc. (2002 m. jis buvo 40,1 proc.). Po vienerių metų šis tikslas buvo papildytas kitu siekiu – iki 2010 m. šalyse narėse pailginti vidutinį išėjimo į pensiją amžių penkeriais metais (2001 m. jis buvo 59,9 metai).

Europos Komisijos komunikate „Ataskaitos „Užimtumas Europoje 2007 m.“ svarbiausios idėjos“ (2007) pažymima, kad šiuo metu, palyginti su tarptautiniais standartais, vyresnio amžiaus europiečiai menkai dalyvauja darbo rinkoje, o 55–64 metų asmenų užimtumas vis dar atsilieka nuo Stokholme iškelto tikslo 6,5 proc. punktais.

Europos Sąjungos šalyse šiuo metu taiko įvairias aktyvaus senėjimo strategijas, tačiau tik Šiaurės Europos šalims geriau-

siai pavyksta integruoti vyresnio amžiaus darbuotojus į darbo rinką ir juos ten išlaikyti.

Europos Komisijos išskirti sėkmingai veikiančių aktyvaus senėjimo skatinimo sistemų būdingi bruožai:

- gera vyresnio amžiaus žmonių sveikata;
- vėlyvas išėjimo į pensiją amžius;
- veiksmingos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės ir mokymasis visą gyvenimą;
- lankstus požiūris į darbo valandas ir darbo organizavimą;
- mažesnės finansinės paskatos išeiti į pensiją;
- mažesnis su išlaidomis susijęs spaudimas darbdaviams samdyti jaunus, o ne vyresnio amžiaus darbuotojus.

Šaltinis: Europos Komisijos komunikatas „Ataskaitos „Užimtumas Europoje 2007 m.“ svarbiausios idėjos“ (2007)

Gyventojų senėjimo problemai spręsti Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. patvirtino Nacionalinę gyventojų senėjimo pasekmių įveikimo strategiją, o 2005 m. – jos įgyvendinimo priemonių planą. Minėta strategija numatoma sukurti dalinio (palaipsnio) išėjimo į pensiją schemas, pagal kurias vy-

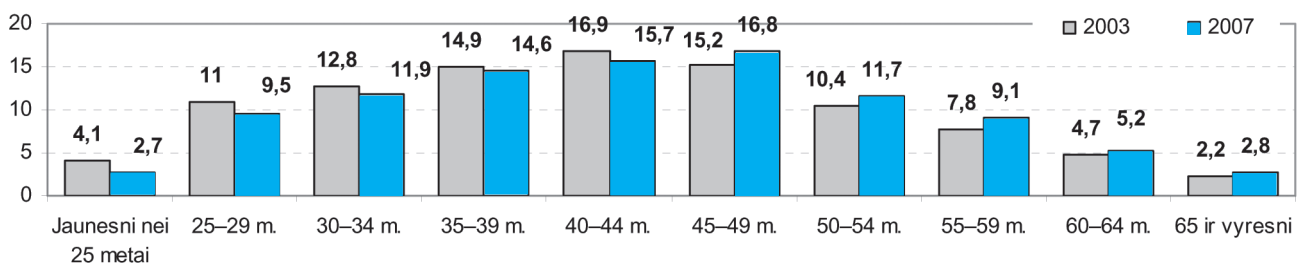
resnio amžiaus žmonės galėtų rinktis dalinį užimtumą ir dalinį išėjimą į pensiją. Ateityje numatoma sukurti Nacionalinės gyventojų senėjimo pasekmių įveikimo strategijos įgyvendinimo stebėsenos sistemą.

MOKYTOJŲ AMŽIUS LIETUVOJE IR KITOSE EUROPOS ŠALYSE

Lietuvoje senėja ne tik gyventojų, bet ir mokytojų bendruomenė. Per 2003–2007 metus jaunų mokytojų dalis bendrojo lavinimo mokyklose mažėjo, o vyresnių – didėjo. 2003 m. iš

visų amžiaus grupių didžiausia buvo 40–44 metų mokytojų dalis (16,9 proc.), o 2007 m. panašią dalį (16,8 proc.) sudarė 45–49 metų mokytojai.

Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokytojų pasiskirstymas pagal amžių 2003–2007 m. (proc.)

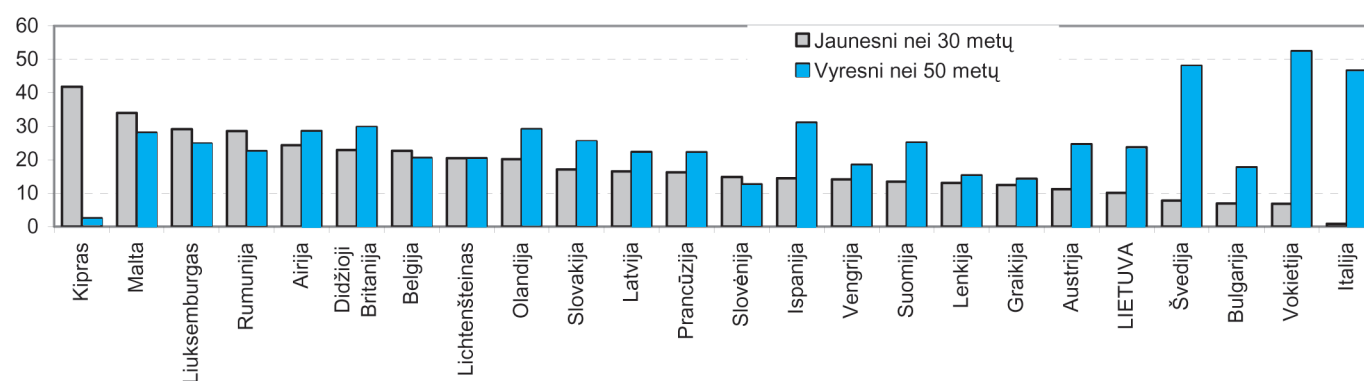
Duomenų šaltinis: ŠVIS

2007 m. Lietuvoje pensinio amžiaus mokytojai, turintys 60 ir daugiau metų, sudarė apie 8 proc. Didžiausia šios amžiaus grupės mokytojų dalis (9,3 proc.) dirbo pagrindinėse ir vidurinėse mokyklose bei gimnazijose.

Lietuvoje 2005 m. jauni (turintys mažiau nei 30 metų) **pradinio ugdymo** mokytojai sudarė 10,1 proc. Mažesnę šios amžiaus grupės pradinio ugdymo mokytojų dalis buvo tik Italijoje (0,8 proc.), Vokietijoje (6,8 proc.), Bulgarijoje (6,9 proc.) ir Švedijoje (7,7 proc.). Daugiausiai jaunų pradinio ugdymo mokytojų dirbo Kipre (41,8 proc.), Maltoje (34,0 proc.), Liuksemburge (29,1 proc.) ir Rumunijoje (28,6 proc.).

Vyresnio amžiaus (50 metų ir vyresnių) pradinio ugdymo mokytojų dalis 2005 m. Lietuvoje buvo 23,7 proc., panašiai kaip Liuksemburge (24,8 proc.) ir Austrijoje (24,6 proc.). Mažiausiai vyresnio amžiaus pradinio ugdymo mokytojų dirbo Kipre (20,5 proc.), Slovėnijoje (12,6 proc.), Graikijoje (14,3 proc.) ir Lenkijoje (15,3 proc.). Didžiausia vyresnio amžiaus pradinio ugdymo mokytojų dalis buvo Vokietijoje (52,4 proc.), Švedijoje (48,1 proc.) ir Italijoje (46,7 proc.).

Jaunų ir vyresnio amžiaus pradinio ugdymo mokytojų dalis mokyklose 2005 m. (proc.)

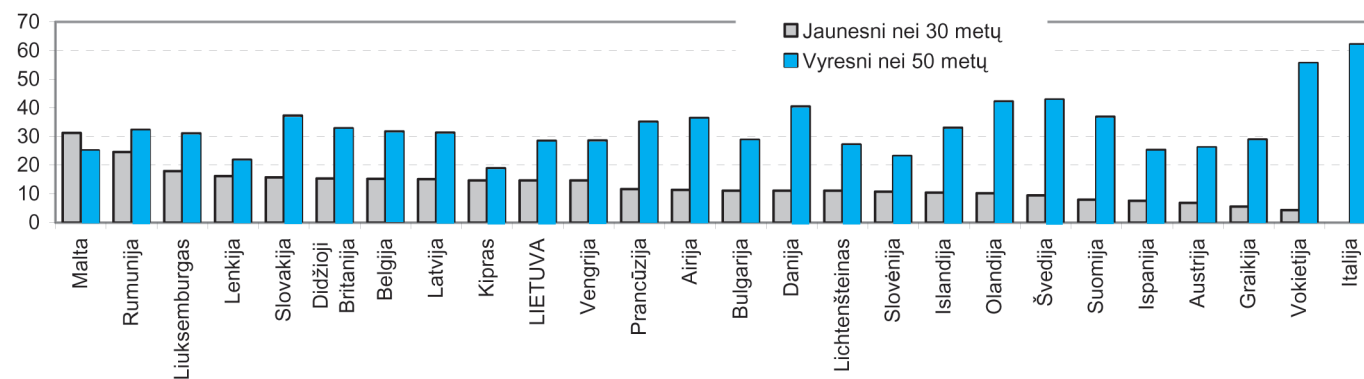

Duomenų šaltinis: Eurostat

Lietuvoje 2005 m. jauni (turintys mažiau nei 30 metų) **pagrindinio ir vidurinio** ugdymo mokytojai sudarė 14,7 proc. Tiek pat jaunų mokytojų dirbo Kipre ir Vengrijoje. Daugiausiai jaunų mokytojų dirbo Maltoje (31,2 proc.) ir Rumunijoje (24,6 proc.). Jaunų pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų visai nebuvo Italijoje, mažai jų dirbo Vokietijoje (4,4 proc.), Graikijoje (5,5 proc.), Austrijoje (6,9 proc.), Ispanijoje (7,6 proc.) ir Suomijoje (8 proc.).

Vyresnio amžiaus (50 metų ir vyresnių) pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų dalis Lietuvoje 2005 m. buvo 28,5 proc. Panaši dalis šio amžiaus mokytojų dirbo ir Vengrijoje (28,6 proc.). Mažiausiai vyresnio amžiaus mokytojų dirbo Kipre (18,9 proc.), Lenkijoje (21,9 proc.) ir Slovėnijoje (23,2 proc.). Daugiausiai vyresnio amžiaus pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų dirbo Italijoje (62,2 proc.), Vokietijoje (55,6 proc.), Švedijoje (42,9 proc.), Olandijoje (42,2 proc.) ir Danijoje (40,5 proc.).

Jaunų ir vyresnio amžiaus pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų dalis mokyklose 2005 m. (proc.)

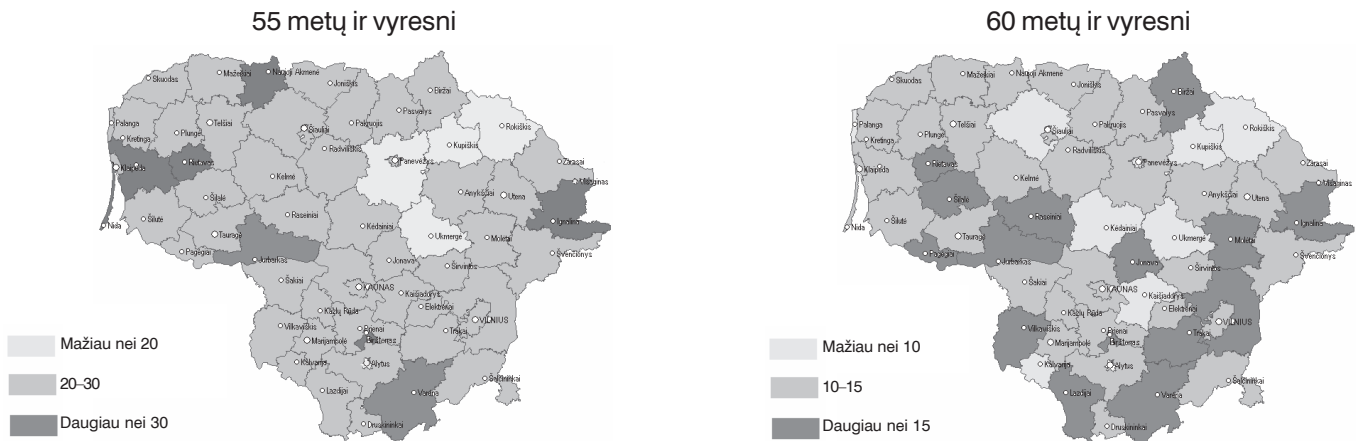

Duomenų šaltinis: Eurostat

Europos Sąjungos šalyse, kuriose vyksta spartus pedagoginio personalo senėjimo procesas, siekiant išvengti mokytojų trūkumo, taikomos ar numatomos taikyti aktyvaus mokytojų senėjimo skatinimo priemonės, t. y. siekiama mokyklose išlaikyti ir pensinio amžiaus sulaukusius mokytojus.

Lietuvos savivaldybėse įvairaus amžiaus grupių mokytojų dalis labai skiriasi. Pensinio amžiaus mokytojų dalis siekia nuo 3,0 proc. Visagino savivaldybėje iki 19,3 proc. Raseinių rajono savivaldybėje, o 55 metų ir vyresnių – nuo 16,4 proc. Kupiškio rajono savivaldybėje iki 39,1 proc. Birštono savivaldybėje.

Vyresnio amžiaus bendrojo lavinimo mokyklų mokytojų dalis savivaldybėse 2007 m. (proc.)

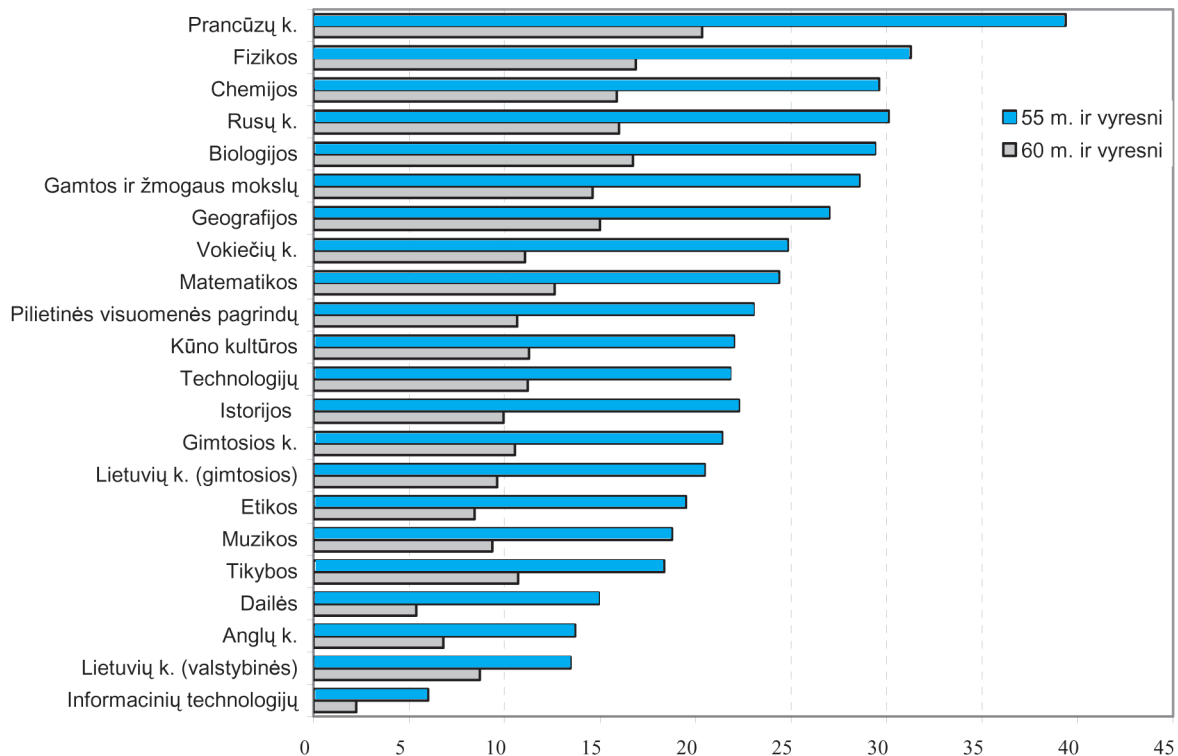

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Susirūpinimą kelia kai kurių mokomųjų dalykų mokytojų senėjimo tendencijos. 2007 m. bendrojo lavinimo mokyklose didžiausią pensinio amžiaus mokytojų dalį sudarė prancūzų kalbos (20 proc.) mokytojai, kiek mažesnę (apie 15–17 proc.) –

geografijos, rusų kalbos ir gamtos mokslų (biologijos, chemijos, fizikos, gamtos ir žmogaus pažinimo) mokytojai. Mažiausią pensinio amžiaus mokytojų dalį sudarė informacinių technologijų ir dailės dalykų mokytojai.

Vyresnio amžiaus bendrojo lavinimo mokyklų mokytojų dalis 2007 m. (proc.)

Duomenų šaltinis: ŠVIS

2008 m. sausio 1 d. duomenimis, iš viso buvo atestuota 35 093 mokytojų, iš jų 1 921 turėjo mokytojo, 22 017 – vyresniojo mokytojo, 10 537 – mokytojo metodininko, 618 – mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją.

kvalifikacinė kategorija. Vyresniojo mokytojo kvalifikacinę kategoriją turėjo 22,3 proc. šios amžiaus grupės mokytojų, metodininko – 26,5 proc., eksperto – 42,7 proc.

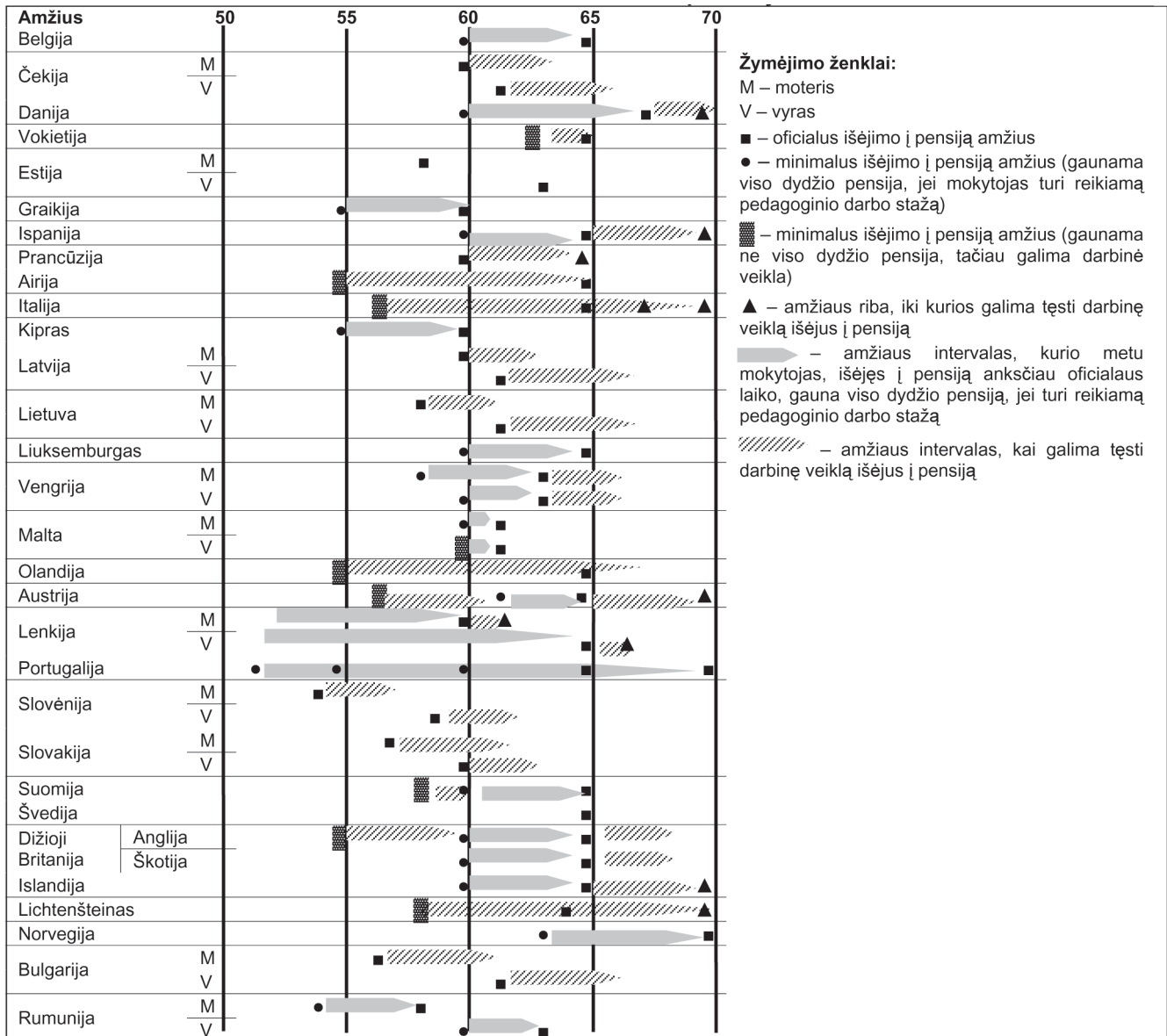
55 metų ir vyresni mokytojai sudarė 22,7 proc. visų bendrojo lavinimo mokyklų mokytojų, kuriems suteikta mokytojo

MOKYTOJŲ IŠĖJIMAS Į PENSIJĄ EUROPOS ŠALYSE

Šiuo metu daugelio Vidurio ir Šiaurės Europos šalių įstatymuose numatytas vidutinis pensinis amžius yra 65 metai. Didžiausia iš Europos šalių pensinio amžiaus pradžios riba (70 metų) yra Norvegijoje ir Portugalijoje.

Maždaug pusė Europos Sąjungos šalių numato galimybę mokytojams anksčiau išeiti į pensiją. Dažniausias ankstyvo išėjimo į pensiją kriterijus yra pedagoginio darbo stažas. Pavyzdžiui, pensinis amžius yra 65 metai, tačiau į pensiją galima išeiti 60 metų, jei mokytojas išdirbo mokykloje 30–35 metus.

Pensinio amžiaus ribos Europos šalyse 2002 m.

Duomenų šaltinis: Key Data on Education in Europe. Eurostat, 2005

Įvairiose šalyse pedagoginio darbo stažas, kaip išėjimo į pensiją kriterijus, labai skiriasi. Pavyzdžiui, Graikijoje mokytojas gali išeiti į pensiją sulaukęs 55 metų ir gauti visą pensiją, jei peda-

goginio darbo stažas – 30 metų, o Didžiojoje Britanijoje – 60 metų, jei turi 40 metų pedagoginio darbo stažą.

Būtinasis pedagoginio darbo stažas, norint mokytojui anksčiau išeiti į pensiją ir gauti visą pensiją (2002 m.)

Šalis	Pedagoginio darbo stažas (metais)	Šalis	Pedagoginio darbo stažas (metais)	Šalis	Pedagoginio darbo stažas (metais)
Airija	x	Italija	x	Portugalija	30–36
Austrija	35–40	Kipras	33,3	Rumunija	25 (M), 30 (V)
Belgija	37,5–41,25	Latvija	x	Slovakija	x
Bulgarija	x	Lenkija	30	Slovėnija	x
Čekija	25	Lichtenšteinas	x	Suomija	30
Didžioji Britanija	40	Lietuva	x	Švedija	x
Estija	x	Liuksemburgas	30–35	Vengrija	34–38
Graikija	30	Malta	30	Vokietija	35–37
Islandija	32	Norvegija	30		
Ispanija	30–35	Olandija	40		

x – Išėjimo į pensiją jaunesnio nei oficialaus amžiaus atveju pedagoginio darbo stažas nėra reikalingas.

Duomenų šaltinis: Eurostat

Daugelyje Europos šalių tiek vyrai, tiek moterys į pensiją išeina to paties amžiaus, tačiau kai kuriose šalyse (Čekijoje, Estijoje, Latvijoje, Slovėnijoje, Slovakijoje ir pan.) yra skirtumų. Šiose šalyse moterys gali išeiti į pensiją anksčiau nei vyrai, tačiau šie amžiaus skirtumai palaipsniui mažėja.

Daugelyje Europos Sąjungos valstybių, kuriose mokytojų pensinis amžius yra mažesnis nei 60 metų, ateityje numatoma šį amžių didinti. Kai kuriose šalyse mokytojų darbingas amžius ilginamas didinant pedagoginio darbo stažą.

Vykdamos ir numatomos mokytojų išėjimo į pensiją amžiaus reformos

Danija	Kiekvienas Danijos mokytojas, sulaukęs minimalaus pensinio amžiaus, turi teisę gauti pensiją, kuri didėja atsižvelgiant į papildomai išdirbtus mokykloje metus.
Estija	Numatoma, kad nuo 2016 m. oficialus mokytojų moterų ir vyrų išėjimo į pensiją amžius bus 63 metai.
Prancūzija	Nuo 2003 metų didinamas būtinasis pedagoginio darbo stažas, ir 2008 m. jis turėtų pasiekti 40 metų. Į pedagoginio darbo stažą bus galima įtraukti trejų metų studijų periodą, reikalingą pedagogo profesijai įgyti.
Portugalija	Pradinio ugdymo (<i>ensino básico</i>) mokytojų oficialus išėjimo į pensiją amžius yra 65 metai, o pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų – 70 metų. Visiems bendrojo lavinimo mokyklų mokytojams sudaryta galimybė išeiti į pensiją anksčiau: pradinio ugdymo mokytojams nuo 52 ar 55 metų, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojams – nuo 60 metų, turint daugiau nei 30 metų pedagoginio darbo stažą.
Slovėnija	1999 m. išleistas įstatymas palaipsniui įgyvendinamas iki 2014 m. Šiuo įstatymu nustatytas 58 metų oficialus pensinis amžius mokytojams (ir moterims, ir vyrams), jei jų pedagoginio darbo stažas – atitinkamai 38 ir 40 metų.
Slovakija	Mokytojų moterų išėjimo į pensiją amžius mažėja, didėjant vaikų skaičiui šeimoje (minimalus amžius – 53 metai). Mokytojų išėjimo į pensiją amžius kasmet ilginamas keliais mėnesiais. Tikslas – pasiekti, kad oficialus mokytojų išėjimo į pensiją amžius būtų 62 metai (ir vyrams, ir moterims).
Suomija	Oficialus mokytojų išėjimo į pensiją amžius svyruoja nuo 63 iki 65 metų (tai priklauso nuo įvairių kriterijų), išskyrus mokytojus, dirbusius bendrojo lavinimo mokyklose iki 1989 m. vasaros ir turinčius teisę išeiti į pensiją sulaukus 60 metų. 2005 m. pensijų reformos schemoje siūlomas išėjimo į pensiją amžius – 63–68 metai.
Didžioji Britanija	2003 m. Vyriausybė paskelbė, kad vidutinis pensinis mokytojų amžius bus didinamas iki 65 metų. Pensijų pertvarka pradėta 2006 m.
Islandija	Mokytojai, su kuriais darbo sutartis sudaryta iki 1997 m., gali išeiti į pensiją sulaukę 60 metų, jei turi 35 metų pedagoginio darbo stažą, arba 61 metų, jei pedagoginio darbo stažas 34 metai, ir t. t.
Rumunija	2000 m. išleistas įstatymas, kuris bus palaipsniui įgyvendinamas iki 2013 m. Juo siekiama nustatyti išėjimo į pensiją amžių: moterims – 60 metų, vyrams – 65 metai. Norint anksčiau išeiti į pensiją būtinasis pedagoginio darbo stažas bus didinamas: moterims – iki 30 metų, vyrams – iki 35 metų.

Duomenų šaltinis: Key Data on Education in Europe. Eurostat, 2005

MOKYTOJŲ POREIKIS LIETUVOJE

Šiuo metu Lietuvoje mokytojų stinga. Per praėjusius metus Lietuvos darbo biržoje įregistruota daugiau laisvų mokytojo darbo vietų (953) nei bedarbių, pageidaujančių dirbti pedagoginį darbą (737).

Lietuvos darbo biržoje įregistruotų mokytojų ir laisvų mokytojo darbo vietų skaičius 2007 m.

Profesija	Per 2007 m. įregistruota bedarbių, turinčių pedagoginį išsilavinimą	Iš jų pageidaujančių dirbti pedagoginį darbą	Per 2007 m. įregistruota laisvų darbo vietų
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalykų mokytojai	1005	737	953
Humanitarinių mokslų ir meno dalykų profesijos mokytojai	46	30	3
Socialinių mokslų, verslo ir teisės dalykų profesijos mokytojai	13	12	13
Gamtos mokslų, matematikos ir kompiuterijos dalykų profesijos mokytojai	5	5	72
Pradinio ugdymo mokytojai	402	318	228
Ikimokyklinio ugdymo mokytojai	178	89	86
Specialiojo ugdymo pedagogai	43	35	92
Kiti švietimo specialistai	17	17	20

Duomenų šaltinis: Lietuvos darbo birža

Mokytojų kompetencijos centro duomenimis, 2007 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos mokyklose trūko 574 mokytojų dirbti visu pedagoginio darbo krūviu ir 679 mokytojų dirbti ne visu pedagoginio darbo krūviu. Labiausiai mokytojų dirbti visu pedagoginio darbo krūviu trūko Vilniaus mieste (65) ir Vilniaus

rajone (38), Kauno (31), Klaipėdos (28) miestuose, Kėdainių (28) ir Vilkaviškio (22) rajonuose. Labiausiai mokytojų dirbti ne visu darbo krūviu trūko Kauno mieste (38), Šilalės (49), Vilniaus (27), Kretingos (26) ir Pasvalio (25) rajonuose.

Laisvos mokytojų darbo vietos bendrojo lavinimo mokyklose 2007 m.

Visu pedagoginio darbo krūviu

Ne visu pedagoginio darbo krūviu

Duomenų šaltinis: MKC

2007 m. Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose labiausiai trūko anglų kalbos (138), matematikos (56) ir informacinių technologijų (47) mokytojų. Todėl svarbu imtis įvairių priemonių, skatinančių vyresnio ir pensinio amžiaus mokytojus likti dirbti Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose, ir priemonių, skatinančių kuo daugiau jaunuolių, baigusius pedagogines studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose, pasirinkti mokytojo darbą.

Tik visuotinis (politikų, verslo atstovų, apskritai visuomenės) ir laiku atkreiptas dėmesys mokytojui ir mokytojo profesijai padės Lietuvai pritraukti daugiau jaunų, išsilavinusių ir energingų mokytojų dirbti Lietuvos švietimo sistemoje ir išvengti senųjų Europos valstybių, kuriose apie pusė mokyklose dirbančių mokytojų yra vyresni nei 50 metų, o jaunų mokytojų dalis sparčiai mažėja, tikrovės.

ŠVIETIMO PROBLEMOS ANALIZĖ – Švietimo ir mokslo ministerijos leidinių serija, skirta politikams, savivaldybių ir apskričių švietimo padalinių specialistams bei plačiajai visuomenei, nušviečianti kylančias ir sprendžiamas švietimo problemas. Serijoje „Švietimo problemos analizė“ pateikiama glausta, konkreti ir aktuali švietimo sistemos funkcionavimo problemų analizė. Leidiniai yra publikuojami internete adresu http://www.smm.lt/svietimo_bukle/analizes.htm.

Pasiūlymus, pastabas ar komentarus prašome siųsti Švietimo ir mokslo ministerijos Strateginio planavimo ir analizės skyriaus vedėjui Ričardui Ališauskui (ricardas.alisauskas@smm.lt).

Analizę parengė: dr. Sandra Balevičienė, Švietimo plėtotės centro Politikos analizės skyriaus vyriausioji specialistė; Laima Paurienė, Švietimo plėtotės centro Politikos analizės skyriaus vadovė; dr. Rima Zablackė, Švietimo plėtotės centro vyriausioji specialistė.

MOKYTOJŲ PENSINIS AMŽIUS: AR PALIKTI MOKYKLĄ?

2008-08-08. Tir. 700 egz.

Išleido Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos
Švietimo aprūpinimo centras, Geležinio Vilko g. 12, LT-01112 Vilnius.
Spausdino UAB „ARX Baltica“, Veiverių g. 142B, LT-46353 Kaunas.

ISSN 1822-4156